

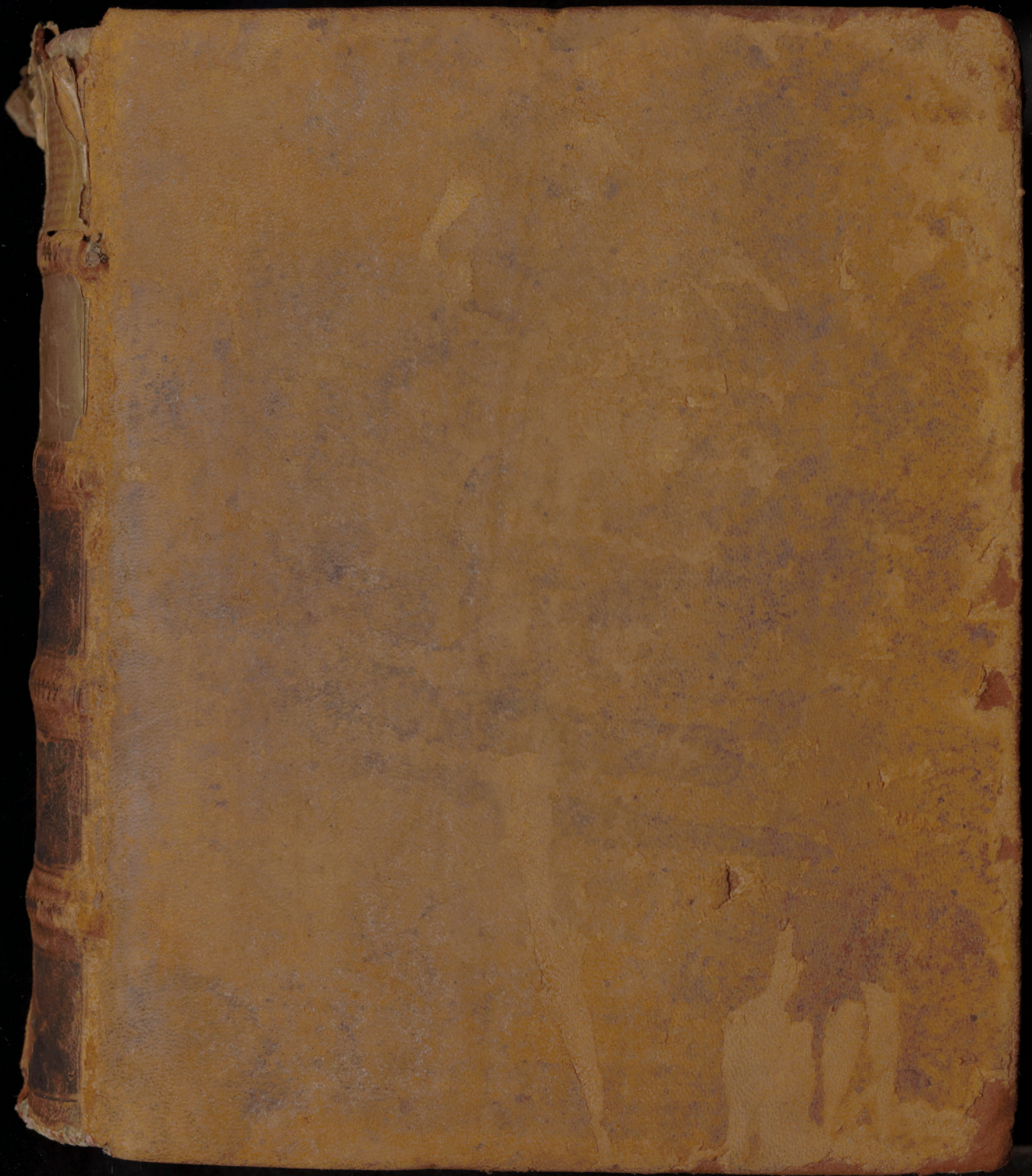
Dissertatio Theologica Inauguralis De Potestate Clavium : Ministerio Verbi a Jesu Christo commissa

Basileæ: Literis Jacobi Bertschii, [1704?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn870252887>

Druck Freier Zugang

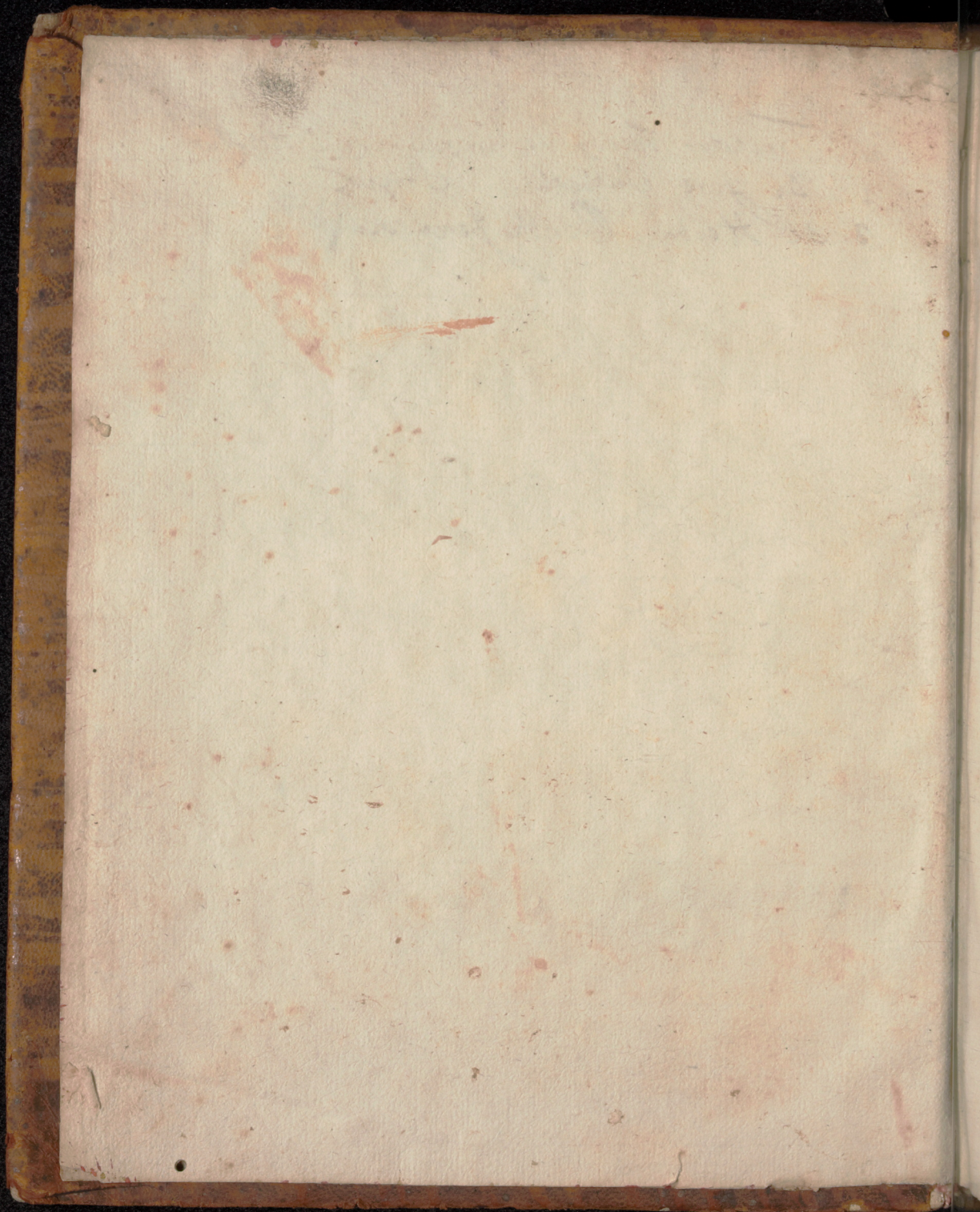

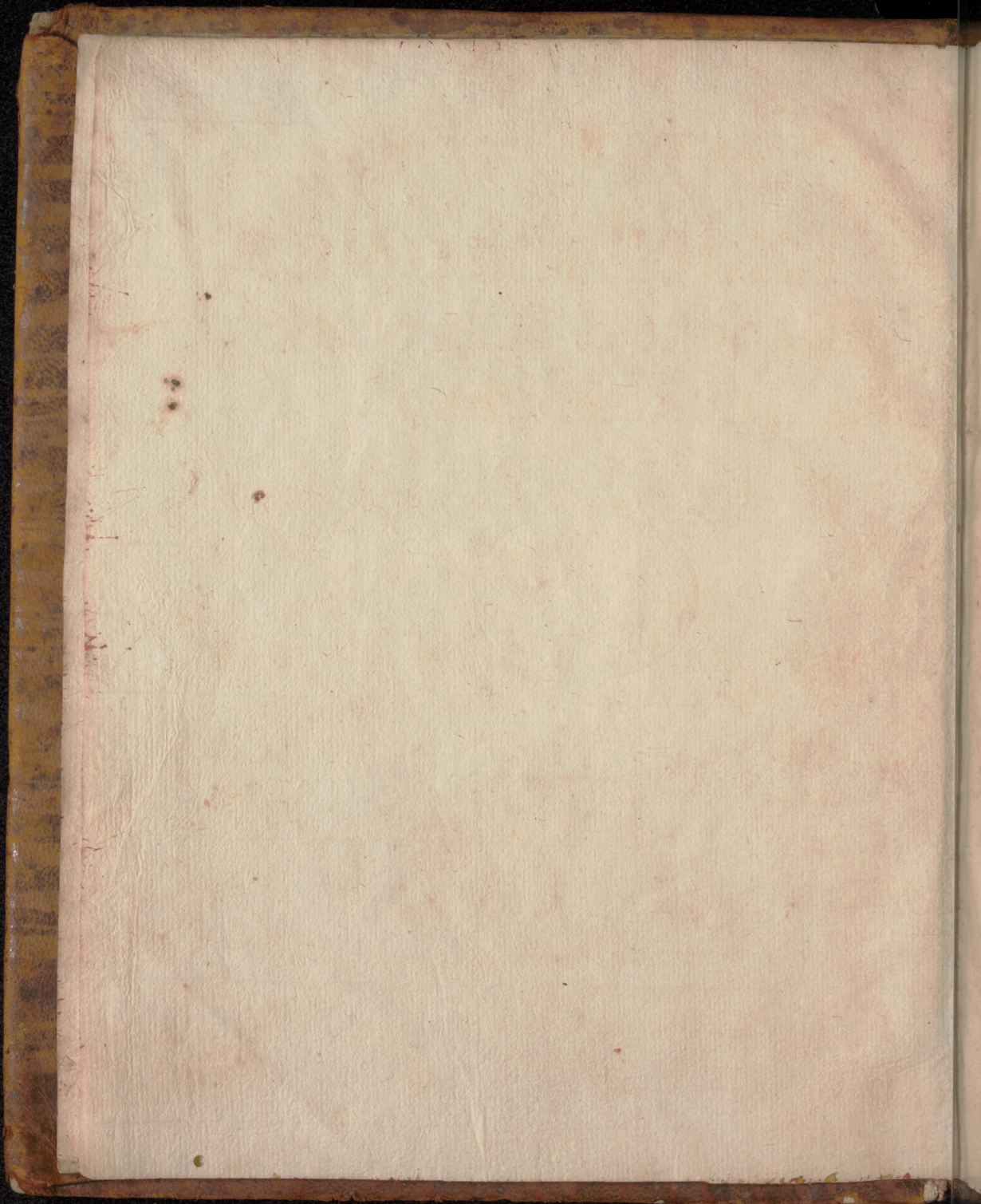

54.

Fa - 1092 (54.)

1. Tractatus Theolog. de Cræstinae D. Holzfur.
2. De Jure Sabbathi. Stryck.
3. De Herba Borith. Jeron. v.
- 4.

DISSERTATIO THEOLOGICA INAUGURALIS,

DE

POTESTATE CLAVIUM,

Ministerio Verbi à Jesu Christo
commisâ.

Quam,

DEO OPTIMO MAXIMO

gratiosè annuente & juvante,

Ex requisito Legis Academica, & Venerandi

Collegii Theologici Decreto,

MODERATORE

VIRO VENERANDO & EXCELLENTISSIMO,

D. JOH. RODOLFO WETSTENIO,

SS. Theol. Doctore, & Novi Testamenti Professore

Celeberrimo, Facultatis p. t. Decano Spectatissimo,

Promotore summè Observando,

Pro axioma Doctoratûs in SS. Theologiâ

ritè & solenniter consequendo,

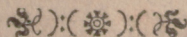
Ad d. 29 Febr. Ann. M. D. CCIV.

Horis Locoque solitis

publicè defendet

M. JOH. RODOLFUS ZVINGERUS,

Ecclesiæ Basil. Pastor, & designatus Locorum Commun,
& Controvers. Professor.

BASILEÆ, Literis JACOBI BERTSCHII.

DISSERTATIO THEOLOGICA IN AUCTORIALIS
POTESTATE
CLAVIUM.

Ministerio Venerabili Joh. Chircho

DEO OPTIMO MAXIMO

Ex auctoritate Reverendissimi & Excellentissimi

D. JOH. RODOLPHUS VETSTENIO

SS. Theol. Doctore, & Novitissimum Professore

Pro auctoritate Doctore in SS. Theologia

et alia de SS. Theologia

M. JOH. RODOLPHUS VINGER

BASELAE, LEOB. JACOBI REITHCHIL

De
POTESTATE CLAVIUM
 Ministerio Verbi à Jesu Christo
 commissa.

THESIS I.

Beatissima fuisset Homi-
 nis etiam in Terrâ, quæ nunc tristis
 nobis est ærumnarum Palæstra,
 conditio, si in primævâ innocentia
 Deo Creatori immediatè mansisset
 subjectus: Exoptata tunc in Gene-
 re humano viguisset harmonia,
 fuissetque universis *cor & anima una,*
Act. 4. 32. At quùm Homo lamenta-

bili apostasiâ à Deo defecisset, paxque aded inter Creatorem
 & Creaturam esset sublata, flumen omnis generis malorum
 universam Adami posteritatem inundavit, horribilisque con-
 fusio & dissidium inter Homines exortum. Nullus hîc am-
 pliùs Dei Timor, nulla Pietas, non Pax, non stabilis & sincera
 amicitia; sed *homo homini lupus*, odium ubique internecinum,
 malignitas, dolus, invidia, contentio, rapinæ, cædes: ut
 Hominum multitudo à Spiritu S. perappositè Mari compare-
 tur, (*Dan. 7. 2. 3. Apoc. 13. 1.*) in quo perpetua regnat hostilitas,
 piscesque minores à grandioribus devorantur. Vide *Jer. 5.*
p. 26, 27. Mich. 7. 2.

THES. II.

Deus ergo è cælis prospectans super filios hominum
 eorumque vias iniquas, cùm universis quodammodò, saltem
 quoad vitam hanc temporalem, provisum velit, neque inte-

non vivorum delectetur, Sap. 1. 13. 1. Tim. 4. 10. necesse judicavit,
 inter Homines *ἐξουίας* *ἐκτελέουσας* constituere, easque Potestate
 coactivâ armare, ut secundum leges scelera & scelestos
 punirent, pacemque ac securitatem publicam & privatam
 procurarent. Verum equidem est, Homines, qui, si patriam
 potestatem excipias, liberi nascebantur, cum paulatim in
 Nationum & Populorum numerum excreverent, & per Or-
 bem dispergerentur, ipsos communi consensu elegisse, in
 quos regendæ multitudinis jus transcriberent. Sed hæc con-
 stitutio aded non displicuit Supremo Mundi Rectori, ut il-
 lam potius Oraculis suis haud semel confirmarit, ratamque
 esse jusserit. *Prov. 8. 15, 16. Dan. 2. 21. Rom. 13. 1, 2, 3.*

THES. III.

Quandoquidem verò Deo visum erat, non solum Or-
 dinem aliquem politicum inter Homines conservare; sed &
 veram Fidem, ac Religionem Cultumque sibi placentem re-
 staurare, Ecclesiamque aded in Terrâ sibi colligere, & contra
 Satanæ, qui per Lapsum Adami de universo genere humano
 triumphare jam videbatur, malitiosos insultus tueri, opus
 pariter existimavit Tribunali aliquo Ecclesiastico, quod pu-
 ritati Religionis & Cultûs divini attenderet, Domumque Dei,
 quantum in præsentī corruptione possibile, tam ab Errori-
 bus, quàm ab Impietate puram conservaret: non quidem vi
 aliqua externa & seculari; sed merè interna & spirituali,
 qua non tam corpora, quàm animæ ad fidei obsequium re-
 ductæ intra cancellos continerentur. Quæ ipsa illa est *Gla-*
riam Potestas, de quâ in præsentī, bono cum Deo, pauca quæ-
 dam differere, Sapientiorumque Judicio submittere ani-
 mus est.

THES. IV.

Neque verò nomen istud *Potestatis*, penes Ecclesiam re-
 sidentis, quenquam debet offendere. Ejusmodi enim *ἐξουίας*
 Paulus discretè sibi & Collegis adscribit *2. Cor. 10. 8.* & *13. 10.*
 Idemque insinuat vox *ἐκτελέουσας* & *ἐκτελέουσιν*, *Tit. 2. 15. Philem.*
1. 8. Ubi enim est Imperium, ibi & potestas. Quorsum Chri-
 stiani jubentur obedire Ductoribus suis, si nullam hi in illos
 habent potestatem? *Hebr. 13. 17. Si Parentibus in Liberos, Pa-*
stori-

storibus in Oves aliqua competit Potestas, quid nī ejusmodi
quid constabit Ecclesiæ Ministris in Cœtus suæ curæ com-
missos, quorum *Patres & Pastores* vocantur, 1. Cor. 4. 15. 2. Cor.
12. v. 14. *Philem.* v. 10.

THES. V.

Quod ipsum etiam significat vox *Clavium*, Ministerio à
Christo creditarum. Denominatio petita est ex loco *Math.*
16. 18. 19. ubi Dominus post præclaram Petri de se editam
confessionem: *Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ζῶντος*, duplicem
illi promissionem fecit. Unam *generalem*, quæ spectat ad to-
tam Ecclesiam: *Tu es Petrus, & super hanc Petram adificabo Eccle-
siam meam, & Porta inferorum non superabunt eam.* Alteram *spe-
cialem*, quæ pertinet ad Petrum, atque in ipsius Persona ad
reliquos Apostolos; imò ad totum Ministerium Evangelii:
*Et tibi dabo claves Regni cœlorum: & quicquid ligaveris in Terrâ,
erit ligatum in cœlis: & quicquid solveris in terra, erit solutum in cœ-
lis.* Verba sunt ἀξιωματικὰ, quæ omnem Thematibus nobis
propositi rationem pandunt: juvabitque aded illorum sen-
sum breviter & dilucidè exponere.

THES. VI.

Per *Regnum Cœlorum*, cujus mentionem facit Christus,
primò & proximè intelligitur *Regnum Gratiæ*, Ecclesia No-
vi Testamenti, quæ passim isto nomine venit *Math.* 3. 2. &
11. 12. & 13. 24. & 22. 2. allusione factâ ad *Dan.* 2. 44. &
7. 14. & ad indigitandam originem istius Regni, modum ad-
ministrationis, differentiamque non solum à Regnis Mundi,
& Imperio tenebrarum; sed ab ipsâ Ecclesia Veteris Testa-
menti. Hoc, inquam, *Gratiæ Regnum* primò intelligitur,
quia in eo solo usus *Clavium* exercetur; consequenter ta-
men *Regnum cœlestis gloriæ* simul intelligi debet, quando
non nisi per Ecclesiam militantem in Terrâ ad triumphantem
in cœlis, & per Gratiâ ad Gloriam transitur: prout in Tem-
plo Hierosolymitano non nisi per Sanctum ad Sanctum San-
ctorum, & apud Romanos per Templum Virtutis introitus
patuit in Templum Honoris. Sic ut quorquor ex Regno
Gratiæ excluduntur, exclusi pariter sint ex Regno Gloriæ:

& vice versâ quotquot ed admittuntur, ad cœlum quoque liberum habeant accessum.

THES. VII.

Clavium traditio stylo Scripturæ authoritatis & potestatis traditæ indicium est, ut patet ex *Je. 22. 22.* ubi Deus potestatem collaturus Eliakimo filio Chelkiæ regendæ domûs regiæ in eamque quos liberet admittendi, vel excludendi, ita loquitur: *Et ponam clavem domus David super humerum ejus: & aperiet, nec erit, qui claudat: & claudet, nec erit, qui aperiat.* Ad quem locum quin respiciat Servator, nemini, credo, dubium esse debet: ut nihil opus sit conjecturâ quorundam, quasi Dominus in oculis habuisset veterem Judæorum consuetudinem, apud quos *Clavium* traditione Doctorum Inauguratio fuerit peracta, quò quoque pertineat *Clavis cognitionis*, *Luc. 11. 32.* Sed & ad eundem locum Propheticum alluditur *Apoc. 3. 7.* ubi quum Christus dicitur *habere clavem Davidis*: adeo ut aperiat, nemine claudente; & claudat nemine aperiente, summus in Ecclesiam Dominatus & Imperium illi asseritur. Quomodo & *Apoc. 1. 18.* per τὰς κλεῖς τῆς θύρας, ἧς τῆ θύρας potestas significatur occidendi & vivificandi, detruendi ad inferos, & reducendi, *Deut. 32. 29.* *1. Sam. 2. 6.* Hebræorum quoque Magistri, observante Seldeno de *Synedr. Vet. Hebr. lib. 1. cap. 9.* quatuor claves soli Deo reservant: *Clavem Pluviæ*, *Clavem Susterionis*, seu *Vitæ*, *Clavem Sepulchri*, & *Clavem Sterilitatis*, istarum rerum potestatem in solius Dei manu esse significantes. Olim etiam, prout hodieque, *Clavium* traditione Urbis Imperium, vel Custodia dari censebatur. Et cum quis Uxorem ducebat, Claves ei exhibuit, hoc signo testatus, se rerum omnium communem curam ac potestatem illi permittere: illam verò repudiaturus, claves ei adimebat, ut Antonium fecisse Cicero author est *Philippicâ 2.* Quando ergo Christus in verbis præcedentibus Ecclesiam, quam Paulus vocat Οἰκὸς Θεοῦ *1. Tim. 3. 15.* comparavit ædificio super Petram constituto, & contra vim omnem adversam, ruinæque periculum invictè munito, per eandem metaphoram claves istius Domus Petro se daturum promittit, tanquam futuro Apostolo & Ecclesiæ Ministro. Nimirum ut Herus peregrè abiens

29.
abiens Oeconomus, quem in absentia sua toti Familiae praesse jubet, Claves domus tradit, hocque ipso potestatem illi amplam largitur, Domum Heri nomine administrandi: Ita Christus profecturus eis *Χάρεν παρέειν*, Luc. 19. 12. id est, Terram relicta ad Patrem in caelo migraturus Job. 16. 28. Claves spirituales, seu, quod idem est, administrationem Ecclesiae in Mundo militantis Petro voluit committere, ut ceu Oeconomus illi praesseret, eamque Christi nomine, & secundum ipsius Verbum ac Voluntatem curaret & dirigeret.

THES. VIII.

Sed nec id praetereundum, quo fine ac usu Christus Petro Claves promiserit? Ut nempe quicquid ligaverit aut solverit in Terra, in Caelo pariter ligatum aut solutum esset. Mira haec locutio videri possit, & contra metaphoram analogiam, quando Clavium usus non consistit in solvendo aut ligando, sed in aperiendo & claudendo, quibus vocabulis quoque Jesajas & Johannes *Apo.* 3. 7. usi sunt. Sed maluit Dominus novam similitudinem adhibere ab iis desumptam, qui ob delicta conjiciuntur in vincula, aut ex iis iterum solvuntur, ut scilicet quam misera esset conditio illorum, quibus caelum clauditur, & quam beati contra illi, quibus illud apertum est, ostenderet, quando illi ligati manent peccati vinculis, & perinde ac Angeli lapsi *judicio magni illius diei asseruntur*, *Jud.* 7. 6. hi vero omni reatu soluti evangelicam gaudent libertate. Locutio ergo Christi similis est illi, ut si Rex aliquis Praefecto Domus suae diceret: En tibi Claves. Ad sunt quidam Captivi, quos tu quomodo affecti sint explorabis, an scilicet delictorum admissorum poenitudine ducantur, eaque serio agnoscant & deplorent. In quibus hoc deprehendes, hos solve, & liberos dimitte. Quos vero aliter affectos, & in malitia plane obstinatos comperies, hos in vinculis relinque, perpetuamque iis in Carcere detentionem meo nomine denuncia. Quicquid tu hoc loco secundum praescriptum meum facies, ratum ego habeo. Idem vel simile quid Christus Petro proponit: Demandabo tibi Claves, i. e. Apostolatam & Ministerium Ecclesiae. Si quos Peccatorum deprehenderis verè resipiscences & ad Gratiae thronum per fidem

dem recurrentes, hos ex vinculis solves, annunciando ipsis remissionem peccatorum & vitam æternam. Impœnitentes verò & infideles ligabis, denunciando ipsis retentionem peccatorum & mortem æternam. Firma erit apud me & immutabilis tua Declaratio. Nihil in hac Explicatione videtur esse coacti, sed omnia plana, & spontè in oculos incurrentia,

THES. IX.

Nec solida apparet ratio, quare hîc ad explicationem, quam alii dant loci paralleli *Math. 18. 18.* debeamus confugere. Agi nempe utrobique de Ligatione non *Personarum*, sed *Rerum*. *Ligare*, linguâ Judæorum, esse declarare, rem aliquam esse profanam & illicitam, qualia sunt, quæ אִסּוּרִים h. e. *res prohibitas* vocant. *Solvere* esse pronunciare, rem aliquam esse legitimam, legeque licitam, ut sunt, quæ vocantur מותרים. Ut sensus sit: *Quaecumq; causa bene cognita, declarabis esse injusta, ea ego pariter declarabo injusta; Contrâ quæ pronunciabis esse justa, ea ego quoq; justa pronunciabo.* Nam ista Vocum significatio ita universalis non est, quin Hebræi Excommunicationem quoque aliquando vocare soleant אִסּוּר Ligationem, prout התרת המנורה illis est *Solutio*, *Liberatio* excommunicati. Et cum alibi Christus liberationem à malo corporali compareret *solutioni*, afflictionem verò *ligationi*, prout in exemplo Filiae Abrahæ per octodecim annos Spiritu infirmitatis vexatæ videre est *Luc. 13. v. 12. 16.* quid obstat, quò minus eundem loquendi modum usurparit de Morbo & Sanatione spirituali? Porro quia Clavium Regni Cœlorum Petro tradendarum proximè antè mentionem fecit, statim verò ἐκκλησιῶν loco subjicit: *Et quicquid ligaveris in Terrâ, erit ligatum in Cœlis &c.* omnis ratio suadet, potestatem in Cœlos intromittendi, vel inde excludendi posterioribus istis verbis Petro esse promissam. Excluduntur autem è cœlo, vel intromittuntur propriè non *Res*, sed *Personæ*. Denique & illud observandum, Christum non dicere in præsentî, *se dare* Petro Potestatem Clavium, ligandique aded & solvendi; Sed in futuro, *se daturum*. Dedisse autem post Resurrectionem, & quo pacto dederit Johannes recenset *Cap. 20. v. 22. 23.* *Et quum hac dixisset, afflavit & dixit eis: Accipite Spiritum Sanctum. Si* quorum

quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: si quorum retinueritis, retenta sunt. Ligatio ergo nihil aliud est, quam Retentio peccatorum, siue declaratio solennis, Hominem Peccatorum suorum, divinæque iræ vinculis constrictum non esse veræ Ecclesiæ membrum, neque Jus illi constare ad cœlestem Hæreditatem. Solutio verò est declaratio, Hominem à peccati reatu per gratuitam remissionem esse solutum, Justitiæ Dei exemptum, atque aded genuinum Ecclesiæ membrum, & cœlestis Hierosolymæ civem. Quæ declaratio in Cælo, hoc est, apud Jesum Christum, qui nunc in cœlesti Throno sedet, rari habetur, quasi ipse proprio ore illam pronunciasset.

Magni verò momenti non est, quod in contrarium obijcitur: Christum *Math. 16. v. 19.* non dicere *ὅν, quem*, sed *ὁ ἐάν ᾄσῃς*, quicquid ligaveris, sicut & *cap. 18. v. 18.* non *ὅσας*, quotcumque, sed *ὅσα, quæcumque*: & proinde de rebus loqui, non de personis. Frequentissimum enim S. Scripturæ, de Personis in neutro tanquam de rebus loqui. Ita Paulus *1. Cor. 1. v. 27, 28.* *τὰ μωρὰ τῆ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, καὶ τὰ ἀδυνάτη τῆ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα καταργήνῃ τὰ ἰσχυρὰ. Καὶ τὰ ἀγνοῦν τῆ κόσμου καὶ τὰ ἐξυθνημένα ἐξελέξατο ὁ Θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ.* Adde loca *1. Cor. 6. v. 11.* *Hebr. 7. v. 7.* *Apoç. 21. v. 27.*

THES. X.

Potestatis ergo Clavium nomine, ut rem tribus verbis expediamus, intelligimus Munus Sacrum à Jesu Christo Verbi Ministris demandatum, ut per prædicationem Verbi, dispensationem Sacramentorum, & exercitium disciplinæ Ecclesiasticæ Regnum Cœlorum aperiant, i. e. gratiam Dei & remissionem peccatorum annuncient *Dignis*, hoc est, credentibus & resipiscentibus; claudant autem, i. e. Dei iram & exclusionem ab Ecclesiâ & salutē æternā denuncient *Indignis*, hoc est, incredulis & impœnitentibus, quamdiu se doctrinâ & vitâ à Christo alienos ostenderint.

THES. XI.

Vnde patet, Potestatem istam non esse *αὐτοκράτορικὴν*, cum Imperio & dominio propriè dicto conjunctam; sed *ἐκκλησιαστικὴν*, quæ in solo ministerio consistit. Non enim suâ autoritate Pastores Ecclesiæ cœlum cuiquam vel claudunt, vel aperiunt; sed Christi loco annunciant tantum, quibus ille

B

cœlum

coelum vel clausum vel apertum velit. Non agunt *Principes Ecclesiae*, quo titulo Episcopi Romanenses superbiunt; sed *ἡγεῖταις ἑκείνῃ, καὶ Οἰκονομοῖς μυστικῶν Θεῶν* 1. Cor. 4. v. 1. Nimirum *Claves* aliquando indicium sunt autoritatis & potestatis supremæ, ut quum Regi Victori claves urbis alicujus offeruntur à victis, vel etiam à Subditis. Hoc sensu solus Christus habet claves Regni cælorum: solus enim *principatum super humeris* gerit *Jes.* 9. 6. Solus à Patre constitutus *caput supra omnia ipsi Ecclesiae*, *Eph.* 1. v. 22. Solus omnem potestatem accepit in cælo & in terrâ, *Matth.* 28. v. 19. Aliquando verò *Claves* denotant potestatem subordinatam, sive ministerialem, ut cùm Herus Oeconomum constituens traditione clavium non dominium absolutum in domum illi resignat, sed potestatem tantum certis limitibus circumscriptam, administrandi res Oeconomicas. Et *Clavis*, quam gestare solent Archicamerarii, seu Cubicularii Imperatorii, aut Regii, insigne est non summi Imperii; sed Ministerii alicujus vel Officij nobilioris. Ejusdem ordinis, non majorem, potestatem reliquit Christus & Mundo discessurus Apostolis, eorumque Successoribus, quibus propterea dominatui interdixit, *Luc.* 22. v. 25, 26. Quod & Petrus Presbyteris inculcat, *1. Pet.* 5. 3.

THES. XII.

Nec minus inde apparet, Potestatem hanc Ecclesiasticam Potestati Politicæ nullo modo præjudicare, neque sic *Imperium in Imperio*, ut aliqui loquuntur, erigi. Nam si Potestas politica nihil præjudicii patitur à potestate patriâ, aut maritali, quid illi deceder per potestatem Ecclesiasticam, quæ toto genere ab illa differt, nihilque commune habet cum Dominio illo Hierarchico, quale Pontifex Romanus ejusque Clerus sibi arrogat? Potestatis secularis objectum est Homo quâ Civis Reip. Potestatis Ecclesiasticæ objectum est Homo quâ Civis Ecclesiæ. Illa potissimum respicit corpora, eorumque commoditates temporales: hæc respicit animam, bonaque illius spiritualia. Illâ securitatem civilem, hæc salutem æternam procurat. Illa est coactiva, hæc non nisi declarativa. Illa scelera publica gladio, carcere aliisque poenis civilibus vindicat: hæc non nisi *Gladio Spiritus*, hoc est, *Verbo Dei* *Eph.* 6. v. 17. in scandalosos animadvertit. Habet ergo Ecclesia,

29.
clesia, habet Cæsar suum quisque Jus distinctum, & possunt
uterque quod suum est exercere, ut alter alterius forum non
involet, neque falcem in alienam messem mittat. Imò verò
tantiò felicius suo quisque officio defungentur, neutrique
quicquam decedet, si alter alteri suo modo manum præbeat:
ita ut Ministerium tueatur Magistratus Jurisdictionem ex Dei
Verbo; & Magistratus vicissim Ministerii autoritatem bra-
chio seculari, idque aded agant, quod olim Guilielmus Oc-
kam, Franciscanus, Imperatori Ludovico V. Bavaro, cui cum
Papâ Johanne XXII. graves similitates intercesserant, pro-
posuit: *Defende me, inquit, Cæsar, ab injuriis Papæ ense tuo, Et
ego te Verbo, scripto, rationibus insolubilibus adversus eum tuebor.*

THES. XIII.

Potestatis illius Clavium Author est Jesus Christus, qui
salutari regimini Ecclesiæ, cujus Dominus est, sic prospicere
voluit. Et quis alius potuisset cuiquam Jus conferre, cœlum
vel claudendi, vel aperiendi, nisi *Υἱος*, sive *Perruptor* ille vi-
ctoriosus, qui in Ascensione, effractis cœli foribus, *sedit ad dex-
tram Majestatis in excelsis, Heb. 1. 3. Mich. 2. 13.* eoque omnem sibi
autoritatem & dominium absolutum in cœlo & in terrâ
datum palam fecit? Pendet igitur Exercitium Clavium non
ab Hominebus, ne quidem à Magistratu politico, ut maxime
ille Christianus sit, & Orthodoxus; sed à solo Christo, in
quem solum Ministri in functione istius officij debent respice-
re, Disciplinamque Ecclesiasticam *in ipsum nomine exercere,*
1. Cor. 5. v. 4. memores vocis illius consolatorix: *Qui vos audit,
me audit, Et qui vos dedignatur, me dedignatur, Luc. 10. v. 16.* Ut
falsissimum sit, quod aliqui contendunt, nullam Ecclesiæ
Pastoribus potestatem competere, nisi quæ derivatur à Sum-
ma Majestate, id est, Magistratu seculari. Non enim Magi-
stratus, sed Christus servis suis Claves dedit, cui soli aliquan-
do illarum administrationis rationem reddituri sunt, *Hebr. 13.
v. 17. Luc. 16. 2.* Si quicquid auctoritatis habet Ministerium in
Ecclesia, ex mera Magistratus delegatione haberet, sequeretur,
Magistratu ad scandala publica connivente, Ministros pari-
ter debere tacere, & gladium Spiritus in Vagina reconditum
servare. At hoc si facerent, non profectò antesignani sui
Jesu Christi, non Prophetarum, non Johannis Baptistæ, non

B 2 Aposto.

Apostolorum vestigia premerent, sed à Spiritu Sancto titulum Speculatorum cæcorum & ignorantium, Canumq; mutorum latrare nescientium reportarent, *Jesaj. 56. v. 10, 11.* Illosque feriret terribilis illa Comminatio: *Fili hominis, quum dixerit impio, Impie, moriendo morieris: & non fueris loquutus, ut se custodiat impius à via sua, ipse impius propter iniquitatem suam morietur, sanguinem autem ejus de manu tuâ requiram, Ezech. 33. v. 7, 8.*

THES. XIV.

Possent quidem obijci: Magistratum politicum vocare Ministros Verbi ad officium, togamque illis induere. Nullam igitur illos habere potestatem in regendâ Ecclesiâ, nisi à Magistratu ipsis communicatam: Perinde uti Pastor ovium ab Hero constitutus non potest aliter, alio loco, vel tempore & modo Oves pascere, quàm Herus ipsi præscribit. Sed non video, quid hinc inferri queat. Fateor quidem certè, pro ratione locorum & modo regiminis, Vocationem Ministrorum, cujus Jus originaliter toti Ecclesiæ competit, quoad exercitium passim penes Magistratum Christianum (qui tamen hoc loco inconsulto Presbyterio nihil agere debet) residere, ceu nobilior Ecclesiæ membrum, & cujus, tanquam Ecclesiæ nutritii, & Custodis utriusque Legis divinæ tabulæ, interest, Ministerium habere Christo & puritati Evangelicæ doctrinæ additum. At vocat tunc Magistratus Pastores, non ut Hominum sint servi, & ad eorum libitum pedum pastorale tractent; sed ut potestatem spiritualem, à Jesu Christo per Magistratum ipsis collatam, secundum illius præscriptum & Voluntatem in Verbo revelatam ἀποστολικήν exercceant; Evangeliumque aded non nomine Magistratus, sed nomine Christi prædicent. Perinde uti Magistratus, quum Medicos mittit in Hospitale, qui ægrotorum diligentem curam habeant, illis non præscribit, quæ medicamenta huic vel illi debeant adhibere, sed hoc ipsorum prudentiæ & scientiæ in solidum relinquit: sic ut Medici in remediorum ordinatione & ægrotorum curâ non ad dictamen Magistratus, sed ad Artis suæ regulas & præcepta attendant.

Uno Verbo: Jesus Christus ipse, supremus Gregis Christiani Herus & Ἀρχιεπίσκοπος, eo casu censendus est vocare Pastores per Magistratum, illisque Clavium Potestatem resignare, ut

re, ut hæc Potestas ultimò non in Magistratum, sed in Chri-
stum refundatur: prout quando Herus per aliquem suorum
Officialium vocat & constituit Opilionem, Opilio Gregem
pascit non nomine Officialis, sed nomine Heri, & secundum
Leges, ab Hero præscriptas, qui solus Dominus est, & Proprie-
tarius Gregis. THES. XV.

Exinde clarissimè apparet, Claves Magistratui non esse
datas. Datæ sunt Petro cæterisque Apostolis, quibus po-
litica *ἐξουσίη* non competiit: Et jam vidimus, quantum
Jurisdictio civilis ab Ecclesiasticâ distet. Uliah Rex, dum
sceptro & gladio non contentus Thurybulum arripit, suffi-
mentum Deo facturum, lepra percutitur, 2.Chron. 26. v. 19.
Magistratus quidem fidelis & orthodoxi est, Patronum a-
gere Ecclesiæ, de idoneis Pastoribus illi prospicere, hos sup-
peditato honesto stipendio alere & sustentare, diligentem
ἐπισκοπὴν habere in doctrinam & vitam Ministrorum, *Πάσ-
κεις* stultos, Zach. 11. v. 15. i. e. Errones, Hæreticos & Pacis
Ecclesiasticæ perturbatores coercere, veram Religionem tue-
ri, Synodos, sive Ecclesiasticos Conventus, ubi necesse est,
convocare, & si quæ alia pertinent ad externum Ecclesiæ regi-
men, expedire: Quo sensu Angliæ Reges, quum Jugum Ponti-
ficis Romani ἀβύσσους excuterent, Caput Ecclesiæ Anglicanæ se
vocarunt. Magistratus porro est, Peccatores scandalosos,
qui ultra multam civilem Ecclesiasticam quoque censuram
merentur, Ministerio denunciare, ut secundum Dei Ver-
bum cum illis procedatur, Disciplinæque Ecclesiasticæ sub-
jiciantur. Hoc verò modo non tractat claves, nec autho-
ritatem Ecclesiasticam internam exercet, sed illos, quibus
hoc à Christo est demandatum, ad claves ritè tractandas
urget & adstringit. Nam si Plebs Christiana aliquando po-
test suos *ἐπιστάτους ἐν Κυρίῳ* officij admonere, juxta illud
Pauli ad Colossenses cap. 4. v. 14. Dicite Archippo, vide, ut Ministe-
rium, quod recepisti in Domino, impleas, quantum magis id conve-
nit Magistratui, cujus Imperio Ecclesiæ quoque Pastores
subsunt? Ministrorum etiam est, instare apud Magistra-
tum, ut scelera grassantia severis pœnis vindicet: Sed pro-
pterea non arripiunt jus gladii secularis; verum illos, quo-
rum hoc est, & qui suæ inspectioni pariter ac reliqui ex

Grege commissi sunt, ad strenuè officio defungendum stimulant & exsuscitant.

THES. XVI.

Quod verò Pontificii contendunt, soli Petro Claves Regni cœlorum fuisse datas, eumque sic Principem Apostolorum; imò totius Ecclesiæ Caput constitutum, quam dignitatem supereminentem ad Successores quoque, Pontifices Romanos, transmiserit: quibus hoc prætextu *ἡσποτικῆς ἀρχῆς* in universam Ecclesiam attribuunt, eò usque, ut si Papa innumerabiles populos catervatim secum duceret in Gehennam, ejus culpam isthic redarguere præsumat mortalium nullus: quia cunctos ipse judicaturus, à nemine est judicandus, sicut dicitur *Decret. part. I. Dist. 40. cap. 6.* doctrina est planè Antichristiana, cujus occasione sanguinis torrentes fusi sunt, iisque totus Christianus Orbis impurpuratus. Petrum quod attinet, cùm Confessionem de Christo ediderit totius Collegii Apostolici nomine, palàm est, Claves non ipsi saltem, sed & reliquis Apostolis concreditas esse: unde alibi idem illis quod Petro dictum, videl. in locis suprâ citatis, *Matth. 18. 18. Joh. 20. 23.* ubi exercitium Clavium Regni cœlorum, quod in ligando & solvendo, sive in retinendo & remittendo peccata consistit, & consequenter ipsa Clavium potestas illis committitur. Nec existimavit Petrus, se hoc modo Caput, Petram, Principem & Dominum Collegii Apostolici, totiusque Ecclesiæ à Christo fuisse constitutum, qui ab omni specie dominii procul semper abfuit, & *Συμπεριβύτατος*, non Episcopum Oecumenicum, se appellavit *1. Pet. 5. v. 1.* quomodo & Cyprianus *Epist. 1.* Cornelium Papam non alio, quàm *Fratris charissimi, & Consacerdotis* titulo insignit. Et ut maximè tandem Petro sic aliqua prærogativa fuisset concessa, quid hoc ad Pontificem Romanum, qui nec in Apostolatu, nec in Doctrinâ, nec in Virâ & conversatione, nec in Gubernatione Ecclesiæ ullo modo Petri Successorem se ostendit, sed *ἡσποτικῆς ἀρχῆς* ab illo distat?

THES. XVII.

Nos ergo existimamus, in personâ Petri & cæterorum Apostolorum, tanquam Ecclesiæ Ministrorum, Potestatem clavium datam esse Ecclesiæ, ita ut Jus illud radicaliter toti Corpori

9.
 Corpori competat, usus verò & exercitium, melioris ordi-
 nis ergò, & ad vitandam confusionem, sit penès illos, qui
 Ecclesiam proximè repræsentant, Verbi Ministros, quos Spi-
 ritus Sanctus propterea *Anima Vigiles* nuncupat, *Hebr.* 13. 17.
 eosque ad se ipsos & totum gregem attendere jubet, *Act.* 20. 28.
 quibusque solis Evangelii Prædicatio, & Sacramentorum
 Disciplinæque Ecclesiasticæ administratio convenit. Non e-
 nim omnibus promiscuè fidelibus; sed solis Apostolis eorum-
 que Successoribus dixit Dominus: *Profecti ergò discipulas facite*
omnes Gentes, baptizantes eos in Nomen Patris, & Filii, & Spiritus S.
docentes eos observare omnia, quæ præcepi vobis, Matth. 28. 19, 20.
 Sic ut Plebs Christiana non magis debeat in ea, quæ Ministe-
 rii sunt, & ad Clavium exercitium pertinent, se ingerere,
 quàm ubi semel Magistratum sibi elegit, ei que sui regendi
 Jus resignavit, ei fas esset, Regimen politicum sibi vendica-
 re, sed illud cum universâ Reipublicæ administratione Præ-
 positis suis ritè lectis & ordinatis relinquere tenetur. An
 verò inter illos, qui Claves gerunt, ceu Janitores Regni Cœ-
 lorum à Christo constituti, sit Superioritas aliqua non so-
 lum Ordinis, sed & Dignitatis, *Episcopatusque*, quatenus à
Presbyterio distinguitur, Institutionis divinæ, Controversa
 est, quam nunc nostram facere nolumus. Modò omnes illi,
 qui se Dei Oeconomos, & Ecclesiæ Orthodoxæ Pastores vo-
 cant, deposito omni fastu & dominandi libidine, in Opere
 Domini strenuè desudant & Agrum Ecclesiæ à Zizaniis fal-
 sæ doctrinæ, superstitionis & impietatis perpurgant, sive de-
 inde *Episcopos* agant, sive simplices *Presbyteros*, reportabunt
 utrique fidelium Servorum *Βασιλειον*, *Dan.* 12. 3.

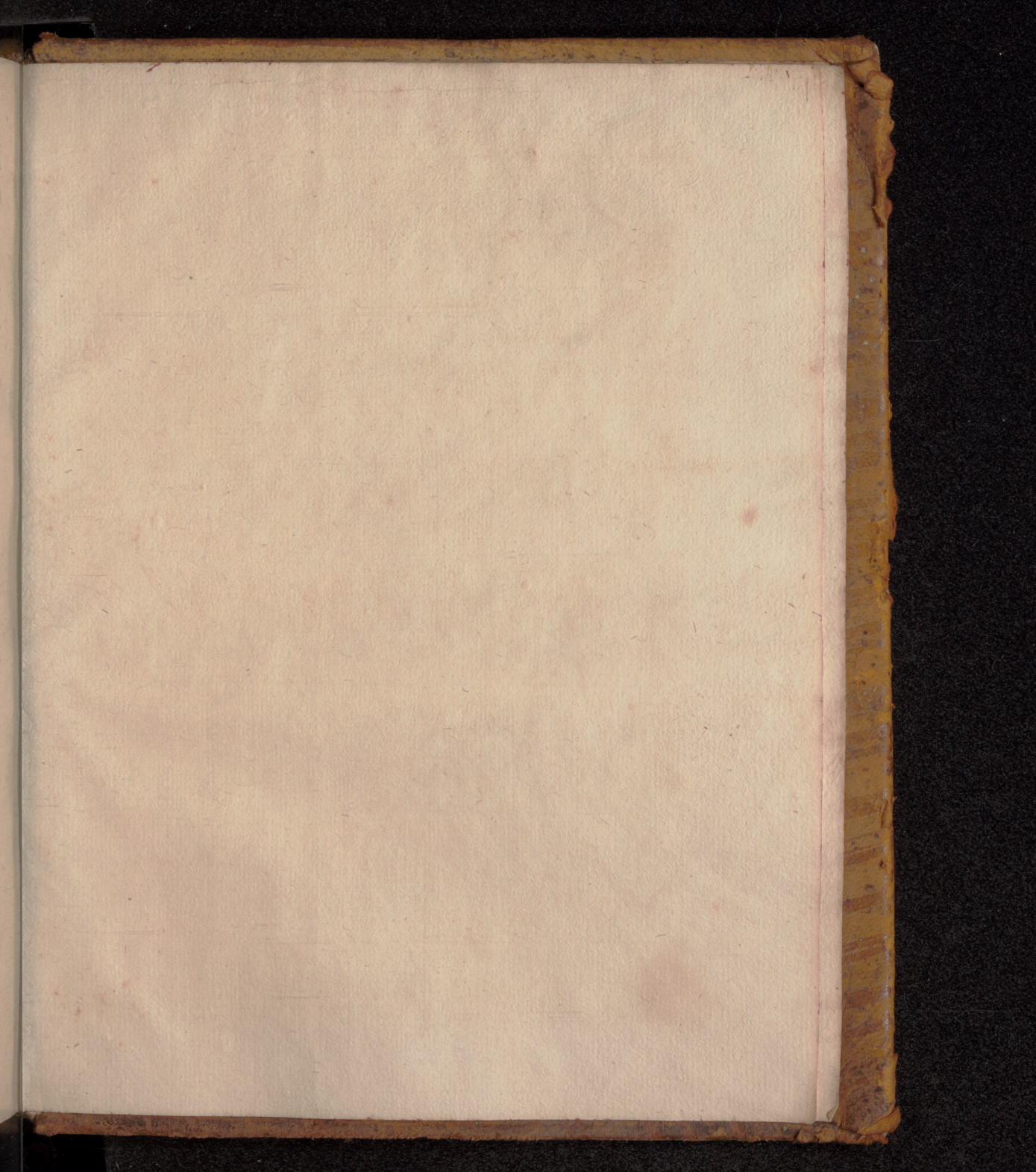
THES. XVIII.

Quæri hic potest: Quid sentiendum sit de Presbyteris,
 quos *laicos*, seu *regentes* vocant contradistinctè ad *clericos* &
docentes, qui in illis Ecclesiis, ubi Dignitas Episcopalis non ob-
 tinet, Pastoribus in regimine Ecclesiæ adjunguntur? Sunt ex
 Theologis, qui putant Apostolicæ esse institutionis: Alii verò
 contrarium sustiner, Apostolicæ Ecclesiæ, & iis, quæ postea
 per multa secula secutæ sunt, prorsus incognitos fuisse ejus-
 modi Presbyteros. Certè si loca Scripturæ, ubi τῶν πρεσβυτέρων
 Ecclesiæ ministrantium mentio sit, accuratè examinemus,

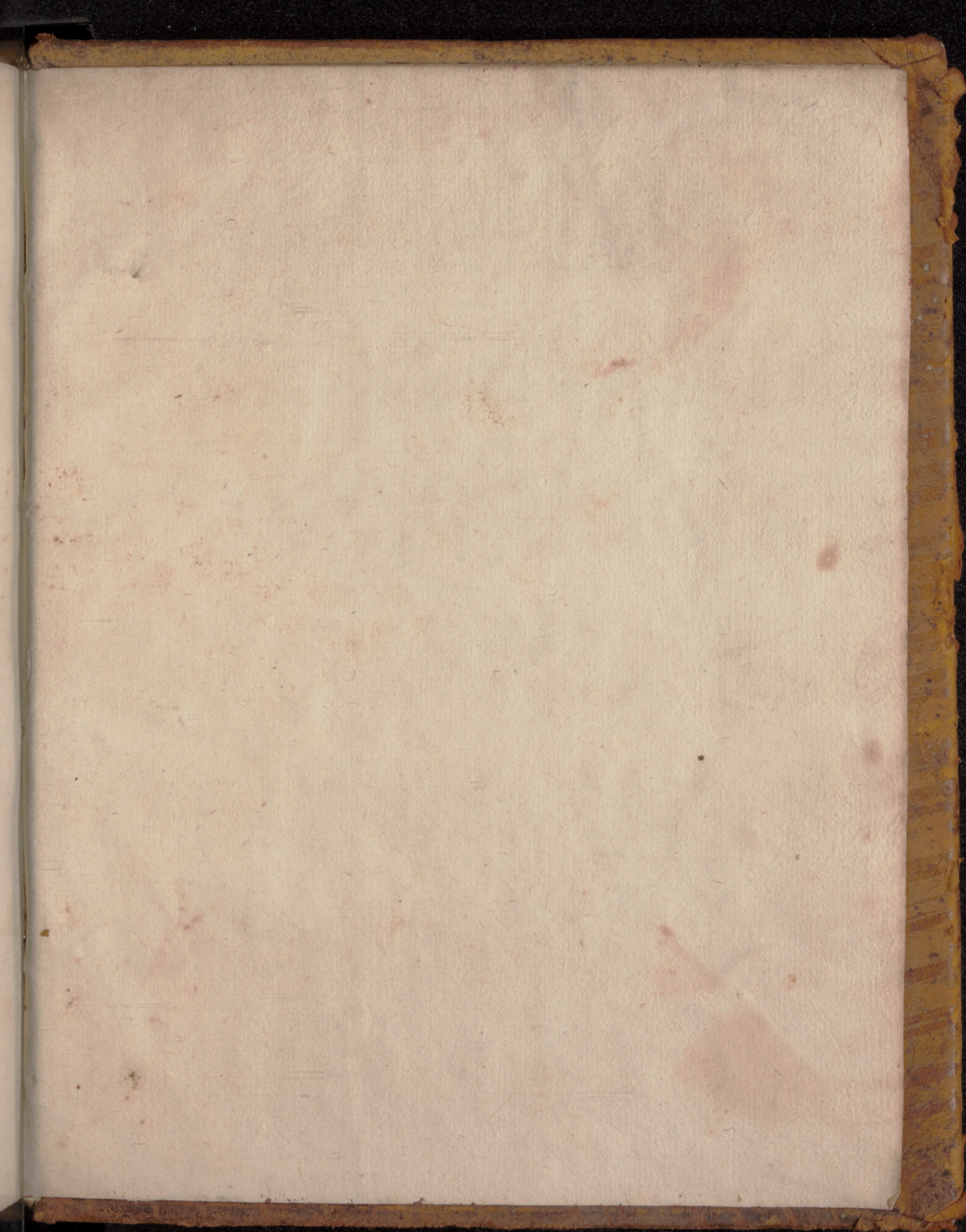
ut v. 8

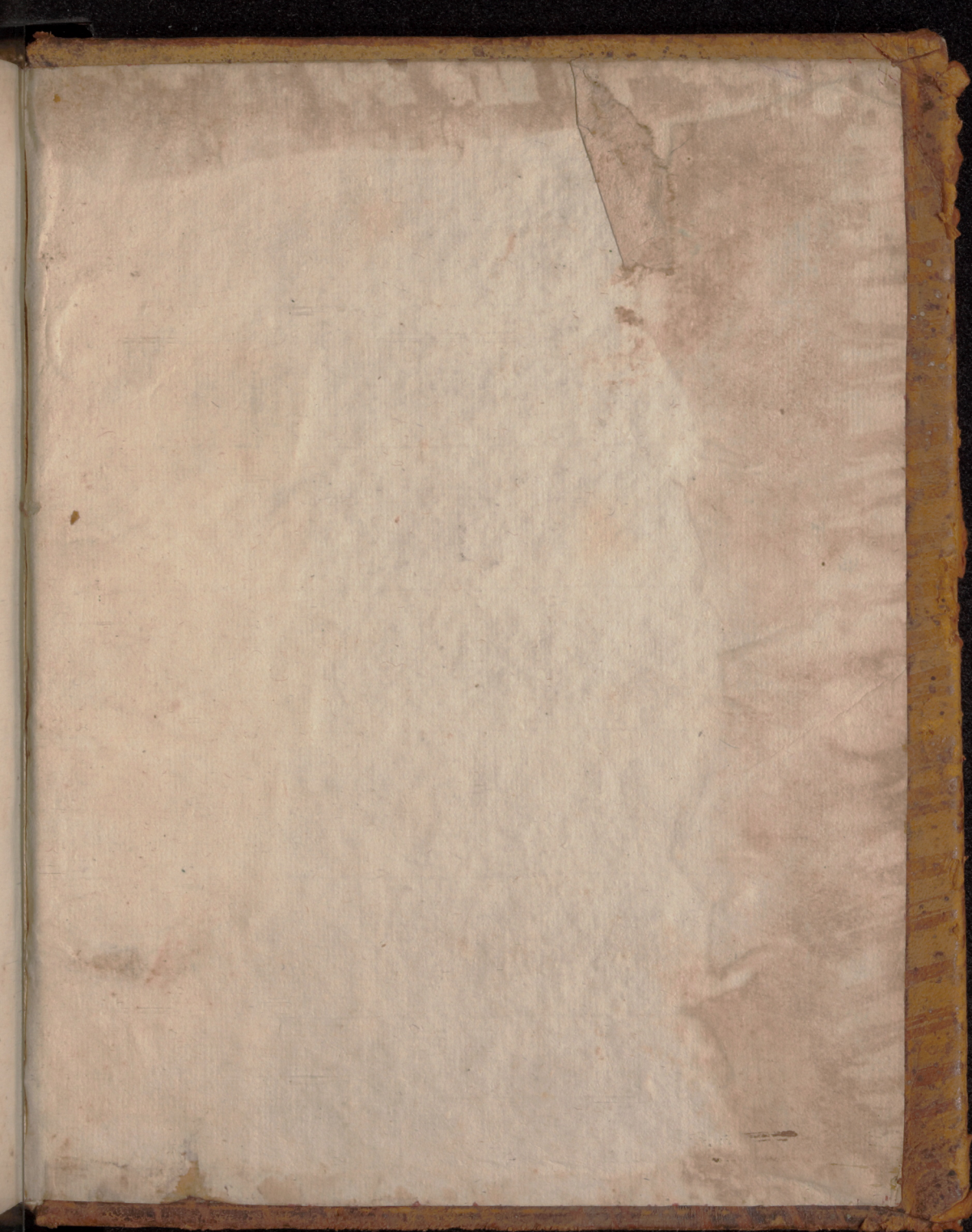
ut v.g. *Act.* 11.30. & 14.23. & 15.2,4,22,23. & 16.4. & 20.17.
 & 21.18. 1 *Tim.* 5. 19. *Tit.* 1.5. 1 *Pet.* 5. 1. *Jac.* 5. 14. in illis omnibus
 Ecclesiæ Pastores & Doctores commodè intelligi possunt. Uni-
 cus est locus 1 *Tim.* 5. 17. qui difficultatem creare possit, quando
 ibi Paulus distinctionem facere videtur inter Presbyteros, qui
 simpliciter *presunt*, & eos, qui *laborant in sermone*. Sed nescio, an
 adeò absurdum foret dicere, locutionem Pauli esse compara-
 tivam. *Κοτίαν ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ* non esse simpliciter do-
 cere; sed majore cum eloquentiâ, ardore, zelo & fructu do-
 cere ac alii. Uti enim Dei dona sunt diversa, & Stellæ in cœlo
 mystico Ecclesiæ non ejusdem fulgoris: ita dantur inter Mi-
 nistros, qui præ cæteris in Scripturis potentes mirâ pollent di-
 cendi vi, tum ad confundendos *τὰς ἀντιλέγοντας*, tum ad con-
 quassanda Peccatorum corda, in eoq; majore cum applicatione
 & fervore Spiritus occupantur, quàm alii, plusquè adeo in
 Ecclesia laborant & proficiunt, quomodo & Paulus *plus se la-*
borasse dicit, quàm reliquos omnes, 1 *Cor.* 15. 10. Et tales forsan Ti-
 motheo in citato loco designat, eosque duplici honore dignos
 judicat. Quicquid autem sit de Instituti illius Origine: nol-
 lem enim de eo cuiquam litem movere, certum est, summæ
 utilitatis esse, si Pastoribus jungantur ex Cœtu Viri pii, graves
 & honesti, qui unâ cum illis Ecclesiæ multitudinem repræ-
 sentent, & in Disciplinâ Ecclesiasticâ exercendâ manus illis
 præbeant. Oculi enim plus vident, quàm oculus, scandalaq;
 non pauca, quæ aliàs Pastores laterent, ab ejusmodi Seniori-
 bus faciliùs detegi, & ad Tribunal Ecclesiasticum deferri
 possunt. Sint tales inepti ad Concionatoris vel Doctoris
 functionem, apti tamen sunt ad Censuram morum, & alias
 Ecclesiastici regiminis partes, ut eorum auxilio Area Domini
 à paleis tantò feliciùs purgari possit. Sed temporis angustia
 cogor hîc filum abrumpere, proximâ, si Deo placuerit,
 occasione Materiam amplissimam
 continuaturus.

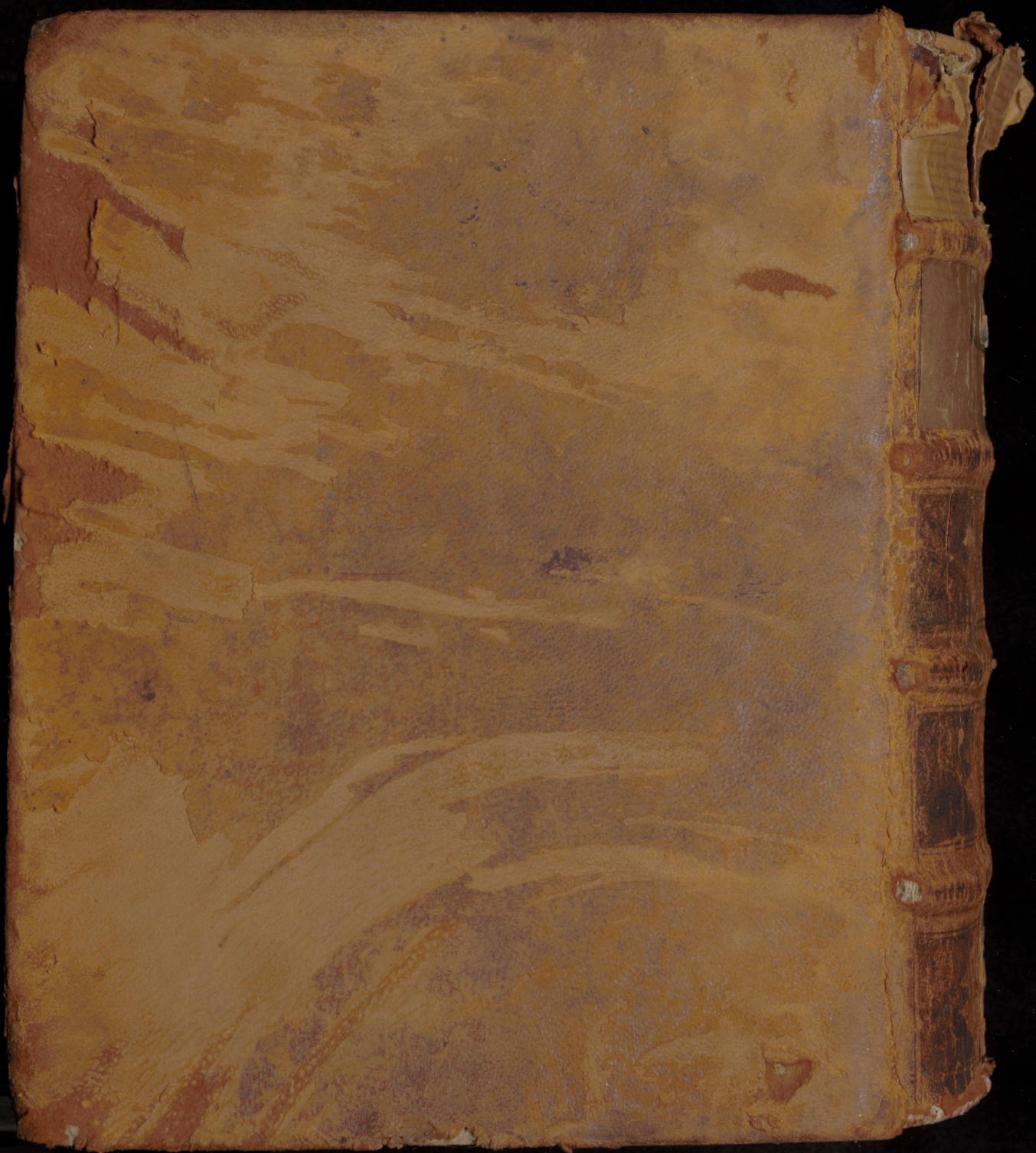
F I N I S.

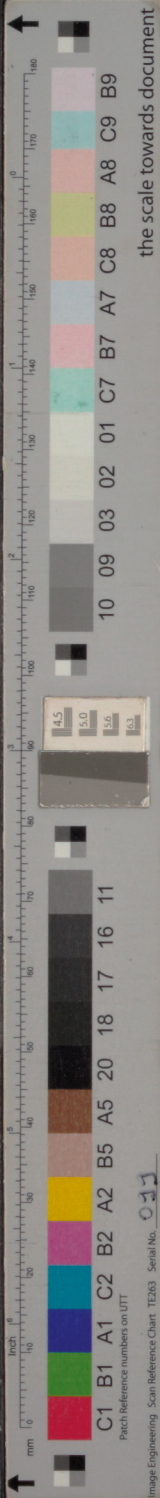

SOIT DEO GLORIA

the scale towards document

riter vindicasse, vel ex iis, quæ nos adduximus, no forsan pari ratione etiam Innocentio XII. aliter historica sunt, obrepere posse, dicere posset. tuctas ex iisdem sententias, quæ jam ante quadra- aspexere, ab Ecclesia Romana nondum esse damna- rum Virorum scripta Romæ quoque magni æsti- e Papebrochio in Resp. ad Art. XIV. n. 4. & 56.

am Pontifices in Bullis suis, quibus Indulgentias atorum remissionem sese illis concedere dicant, o aliter judicare poterit, quam vel generali sensu uiberi, vel saltem culparum veniam eâ intelligi, n, peccatum dicere, admodum impropria sit locu- ficii Doctores propemodum omnes uno ore cla- ummodo phrasin intelligendam esse. Bellarminus

VII. scribit: *per Indulgentias non absolvimur nec sol- lius, i. e. nec lethalis nec venialis.* - - - Si quando in i legatur, concedi absolutionem à culpa & pœna: in- ropterea dici, quod indulgentia conjungitur ordinarie nfeffione, & facit, ut qui per Sacramentum pœni- à culpa, per indulgentiam absolvatur à pœna. Pari- Pontifices se per indulgentias absolvere pœnitentes à re omnia peccata, vel dimidiam aut tertiam partem untur de peccatis, quoad pœnam, non quoad culpam, i remissa esse creditur. Ex adverso Morinus L. X.

Indulgentiarum se non modo in pœnam pec- um extendere defendit, dum §. r. ita scribit: *Prope- ua, quæ de his pœnitentiarum remissionibus occurrunt, non modo pœnarum peccatis debitarum, sed etiam- nissionem polliceri, & quo antiquiora sunt illa testimo-* Nondum igitur inter ipsos Pontificios conve- o constat, quid Indulgentiis consequantur, cum am parte communis Theologorum sententia, ex- atis & verborum sensus allegetur. O terque os Evangelicos, qui verbo divino unice ac im- omnimoda culparum atque pœnarum remissio-

im abruptum est hoc filum, quod equi- putationis & temporis ratio pateretur, ulterius: ophonem itaque eidem imponimus elegantissi- mis.